HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

שמאי

שמאי אומר כל הנשים דיין שעתן. אם ראתה דם די לנו אם תטמא תרומה וטהרות שתגע בהן משעת ראייה ואילך ולא אמרי' כי היכי דהשתא איתתכא דם בגית המיטון אי הוה בדקה נמי מקמי הכי הוה איתתכא וכותלי בית הרחם העמידוהו וקיימא לן בפ' יולא דופן (לקמן דף מ.) כל הנשים מטמאות בבית המיטון: **מפקידה לפקידה.** בדקה עצמה באחד בשבת ומצאתה טהורה וליום רביעי בדקה ומצאתה טמאה חיישינן ומטמאה מספק כל הטהרות שנתעסקה בהן משעת בדיקת אחד בשבת השמש עם סילוק יציע ראתה וכותלי בית הרחם העמידוהו: **ואפי' לימים הרבה.** בין בדיקה ראשונה לשניה מטמאין כל הטהרות שנתעסקה בהן בינתיים אבל הנך דמקמי בדיקה קמייתא טהורות דהא כשבדקה עצמה מצאתה טהורה: **לא לדברי זה.** שהמיר יותר מדאי דודאי כולי האי ימים רבים לא מוקמי ליה כותלי בית הרחם: **ולא לדברי זה.** שמיקל יותר מדאי: **אלא מעת לעת ממעטת על יד מפקידה לפקידה.** אשה יש ימים הרבה בין פקידה לפקידה לא מטמאינן להו לכולהו טהרות דביני וביני אלא אותם שנתעסקה בהם מאתמול בשעה הזאת וטעמייהו דרבנן מפרש לקמן [ד:] בגמרא. נמצא מעת לעת ממעטת זמן מפקידה לפקידה: **ומפקידה לפקידה ממעטת על יד מעת לעת.** אשה היה זמן מפקידה לפקידה מועט מזמן מעת לעת הולכין אחריו להקל כגון בדקה עצמה שחרית ומצאתה טהורה וחזרה ובדקה ערבית ומצאתה טמאה דאמרי' לקמן בתמני' (דף יא.) פעמים צריכה להיות בודקת שחרית ובין השמשות לא מטמאינן טהרות של ליל אתמול דהא בדקה שחרית ומצאתה טהורה וליכא למימר דהוי דם מאתמול בהאי שעתא אלא הנך טהרות דמבדיקת שחרית ואילך מטמאינן דהיינו מפקידה לפקידה: **על יד.** על כח מפקידה לפקידה הוא בא וממעטו כמו פוסל על ידו דיבמות (דף לו.) וכן הרבה: **כל אשה שיש לה וסת.** קבוע ג' פעמים ובדקה בשעת וסתה ומצאתה טמאה: **דיה שעשה.** וליכא למימר דמעיקרא הוה התם דודאי אורח בזמנו בא: **בעדים.** שבדקה עצמה בעד דהיינו בסדין קודם תשמיש ולאחר תשמיש: **הרי זו לפקידה וממעטת על יד זו.** ואם ראתה דם אחר כך בבדיקת ערבית והיא שמשה בבגדים בעדים לא מטמאינן טהרות דמבדיקת שחרית עד תשמיש שהרי קודם תשמיש בדקה ומצאתה טהורה וליכא למימר מקמי הכי הוה אלא הנך דמתשמיש ואילך טמאות: **אף על פי שאמרו זו.** אשאין לה וסת קאי: **אינה מוזה.** ימי נדה אלא משעה זו: **גמ' העמד אשה על חזקתה.** שהרי מספק אתה בא לטמאותה לענין טהרות דקודם ראייה ספק הוה לה דם מקודם לכן ספק לא הוה הלכך העמד אשה על חזקתה שהיתה קודם ראייה כשנתעסקה בטהרות אלו: **כגון ספק לא נגע** ל"ג דהתם לאו משום חזקה הוא דהא ספק טומאה ברשות הרבים טהור דהיינו ספק נגע הלכתא גמירי להא[ג]: כיון דחזקיה ור' יוחנן (שם) (ד) המדלה י' דליים מים מיירי במים שנעשו על טהרת הקדש אלא בהן עיסת מנחות או להדיח בהן בשר קדש דבקדש דמו וא"ת ומ"ש דאמרינן בנגע באחד לשרוף ובמעת לעת אמרינן תולין דאשה נמי מיקריא במקום מציאתה דכל מקום שהיא טומאתה עמה דאי לאו הכי תקשי אשה לחזקיה דמטהר בקופה ממקום למקום וי"ל משום דלבו נוקפו ויבטל מפריה ורביה דסבור דשכיחא טומאה כיון שנוכרפין עליה תרומה ופריש דכה"ג אמרינן לקמן (דף ג.) והא דפריך הלא לשמאי היינו משום דלבו נוקפו לא היה לו לטהר לגמרי אלא דבר שיכול להיות והכא האחד טהור בודאי וכן שמע בריש שני זיירים (מזיר מז.) דקתני אמר להם אחד ראיתי אחד מכם שנטמא ואיני יודע איזה מכם מציאין קרבן טומאה וקרבן טהרה ולא מייתי כל אחד קרבן טומאה משום דלא גמרינן מסוטה אלא דבר שיכול להיות והא דפריך התם אמאי מייתו קרבן טומאה לייתו תרוייהו קרבן טהרה דאחד שאמר לשנים הוו להו ג' והוי ר"ה וספקו טהור אע"ג דאין יכול להיות שיהו שניהם טהורין דהאחד ודאי טמא וכן גבי שני שבילים בפ"ק דפסחים (דף י.) מטהרינן שניהם בבאו לישאל זה אחר זה אע"ג שבודאי נטמא האחד התם *לא מסוטה גמרינן אלא דמוקמינן כל אחד בחזקת טהרה כדאיתא הכא דהוי טעמא משום דמוקמינן מילתא אחזקתיה *ומיהו היכא דליכא חזקה לטהרה מטהרין בר"ה מסוטה כמו מקום שנמצא בר"ש בר"ה דגמרינן מסוטה אע"ג דליכא למימר העמד מקום על חזקתו דאדרבה העמד טמא על חזקתו ואם תאמר והיכי יליפינן מסוטה לטהר בר"ה אפילו ליכא חזקה הא סוטה אית לה חזקת טהרה ויש לומר כיון דקינא לה ונסתרה איתרע חזקתה ואע"ג דאין סתירה בר"ה מכל מקום איתרע חזקתה דשייך קנא סתירה באפילה ובגילה ובעת לעת. (ה) מפרש בגמ' דתולין לא אוכלין ולא שורפין ודוקא לקדשים או לתרומה אבל לחולין לכ"ע דיה שעתה לחוקמא לה בחזקת טהורה וא"ת מאי שנא מכל ספק טומאה דבריה"י טמא ולאי אף לחולין ולא מוקמינן בחזקת טהרה משום דילפי' (לקמן דף ג.) מסוטה מדפריך בגמרא לר"ש אי מה סוטה טמאה ולאי ברה"י אף הכא טמאה ולאי ומשני שאני סוטה דאיכא רגלים לדבר משמע דלרבנן דאמרי ברה"י טמאות אתי שפיר וטעם דמרתי לריעותא לא הוקרך אלא לטמא אפילו בר"ה וי"ל דלא יליפינן מסוטה לטמאה למפרע ולכך בטומאה דמעת לעת מוקמינן לה אחזקתה וא"ת בעת לעת דקיל טפי משאר טומאות כדפרישית אמאי החמירו בו לטמאה אף בר"ה וכל שאר טומאות אמרינן בר"ה ספקו טהור כדמוכח בשמעתין דקאמר והלא כי קאמר אוקי מילתא אחזקתה כגון ספק נגע ספק לא נגע אבל בעמל"ע כו' ולא אמרינן אוקי מילתא אחזקתה אלא בר"ה אלמא בעמעת לעת אף אף בר"ה טמא וכן לקמן (דף ה.) מוקי מתני' כשנושאין אותה חברותיה במטה א"כ הוו להו תלתא והוי ר"ש כדמוכח בריש שני זיירים (מזיר מז.) ואפ"ה הטהר טמאה ואע"ג דיש לדחות כגון שהכילה דבסקיא יש נדה לחברותיה אין נראה דבהדיא יש בירושל' דמגעה בר"ה מטמא בעמעת לעת *וי"ל דאף בר"ה לא טהר בקדשים משום חזקת טהרה כיון דאיכא ריעותא מגופה ואע"ג דמסוטה יליפינן לטהר בר"ה אפי' היכא דליכא חזקה (ג) כמו שאפרש לקמן הכא לא יליפינן מסוטה משום שהאשה שראתה הטמא ולאי טמאה היא ולא גמרינן מסוטה לטהר בר"ה אלא כמו ספק נגע ספק לא נגע שגם עתה בספק דומיא דסוטה ומיהו בדבר שאין בו דעת לישאל טהור בעמעת לעת דלקמן מקשינן אמתני' דבר שאין בו דעת לישאל הוא ומוקמינן בשחברותיה נושאות אותה במטה והיינו משום דדבר שאין בו דעת לישאל לא אף על גב דר"ש מטהר גמרינן מסוטה *אלא גמרינן לטהר מדרב גידל במקום שנמצא מסוטה. גי': דאמר רב גידל (סוטה דף כט.) כתיב והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל הא ספק טהור וכתיב כל טהור יאכל בשר הא ספק טמא אלא כאן שאין בו דעת לישאל כאן שיש בו דעת לישאל ובטומאת בשר קדש שייך למפרע כמו להבא ועוד י"ל דלא גמרינן מסוטה *אלא טומאת מגע ולא טומאת ראייה לכך בטמא אף ברה"ר אבל דבר שאין בו דעת לישאל טהור דבטומאת בשר קדש שייך טומאה ע"י ראיית הזב או הזבה או הנדה (ג) דאמרינן לאכול בשר קדש והוי בכלל כל טהור יאכל בשר (ויקרא ז) וא"ת מאי שנא דבנגע באחד בגילה (לקמן דף ד.) דטמאתין רבנן אף ברה"ר כדמוכח בתוספתא היכא דלא ראהו מי מבערב משום דכל הטומאות כשעת מציאתן ואשה נמי אמרינן (לקמן דף ד.) כיון דשכיחי בה דמיס כאיהי בדוקה דמיא ואמאי מטהרינן לחולין אף ברה"י וי"ל דלקמן [נמי] בנגע באחד בגילה מיירי בקדשים וכן קופה (לקמן דף ג.) דפריך הלא לשמאי מיירי בקדשים דאי לאו הכי תקשה ליה לנפשיה וכן פלוגתא דבקדש דמו וא"ת ומ"ש דאמרינן בנגע באחד לשרוף ובמעת לעת אמרינן תולין דאשה נמי מיקריא במקום מציאתה דכל מקום שהיא טומאתה עמה דאי לאו הכי תקשי אשה לחזקיה דמטהר בקופה ממקום למקום וי"ל משום דלבו נוקפו ויבטל מפריה ורביה דסבור דשכיחא טומאה כיון שנוכרפין עליה תרומה ופריש דכה"ג אמרינן לקמן (דף ג.) והא דפריך הלא לשמאי היינו משום דלבו נוקפו וא"ת אמאי מטהר שמאי טפי בשאה *אלף קשה לפ"ז מאי פריך להלא ממקום נימא משום דלבו נוקפו וא"ת אמאי מטהר שמאי טפי בשאה מבקופה ונגע באחד אע"ג דמשני שמאי לאשה היינו להאי ליגמא דאי ליגמא דאי הוה דם מעיקרא הוה אתי אבל לשאר ליגמי לית לן האי טעמא וי"ל דטעמא דשמאי משום דאשה בדוקה היא והא דקאמר אלא דבר שיכול להיות והכא האחד טהור בודאי וכן שמע בריש שני זיירים (מזיר מז.) דקתני אמר להם אחד ראיתי אחד מכם שנטמא ואיני יודע איזה מכם מציאין קרבן טומאה וקרבן טהרה ולא מייתי כל אחד קרבן טומאה משום דלא גמרינן מסוטה אלא דבר שיכול להיות והא דפריך התם אמאי מייתו קרבן טומאה לייתו תרוייהו קרבן טהרה דאחד שאמר לשנים הוו להו ג' והוי ר"ה וספקו טהור אע"ג דאין יכול להיות שיהו שניהם טהורין דהאחד ודאי טמא וכן גבי שני שבילים בפ"ק דפסחים (דף י.) מטהרינן שניהם בבאו לישאל זה אחר זה אע"ג שבודאי נטמא האחד התם *לא מסוטה גמרינן אלא דמוקמינן כל אחד בחזקת טהרה כדאיתא הכא דהוי טעמא משום דמוקמינן מילתא אחזקתיה *ומיהו היכא דליכא חזקה לטהרה מטהרין בר"ה מסוטה כמו מקום שנמצא בר"ש בר"ה דגמרינן מסוטה אע"ג דליכא למימר העמד מקום על חזקתו דאדרבה העמד טמא על חזקתו ואם תאמר והיכי יליפינן מסוטה לטהר בר"ש בר"ה אפילו ליכא חזקה הא סוטה אית לה חזקת טהרה ויש לומר כיון דקינא לה ונסתרה איתרע חזקתה ואע"ג דאין סתירה בר"ה מכל מקום איתרע חזקתה דשייך קנא סתירה באפילה ובגילה ובעת לעת. (ו) מפרש בגמ' דתולין לא אוכלין ולא שורפין ודוקא לקדשים או לתרומה אבל לחולין לכ"ע דיה שעתה לחוקמא לה בחזקת טהורה וא"ת מאי שנא מכל ספק טומאה דבריה"י טמא (לקמן דף ג.) ולאי אף לחולין ולא מוקמינן בחזקת טהרה משום דילפי' (לקמן דף ג.) מסוטה מדפריך בגמרא לר"ש אי מה סוטה טמאה ולאי ברה"י אף הכא טמאה ולאי ומשני שאני סוטה דאיכא רגלים לדבר משמע דלרבנן דאמרי ברה"י טמאות אתי שפיר וטעם דמרתי לריעותא לא הוקרך אלא לטמא אפילו בר"ה וי"ל דלא יליפינן מסוטה לטמאה למפרע ולכך בטומאה דמעת לעת מוקמינן לה אחזקתה וא"ת בעמעת לעת דקיל טפי משאר טומאות כדפרישית אמאי החמירו בו לטמאה אף בר"ה וכל שאר טומאות אמרינן בר"ה ספקו טהור כדמוכח בשמעתין דקאמר והלא כי קאמר אוקי מילתא אחזקתה וא"ת בעמעת לעת אף אף בר"ה טמא וכן לקמן (דף ה.) מוקי מתני' כשנושאין אותה חברותיה במטה א"כ הוו להו תלתא והוי ר"ש כדמוכח בריש שני זיירים (מזיר מז.) ואפ"ה הטהר טמאה דהרבנן ג) האבדאורייתא שורפין ור"ל דלא יליפינן ספק טומאה מסוטה אלא כעין [סוטה] שנולד הספק בשעת המעשה דבשעת סתירה איכא למיחש שמא נבעלה [לבועל וכה"ג לענין טהרות שהיו מונחים אצל שרץ ספק נגעו ספק לא נגעו אבל במעת לעת שבנדה דבעת שנגעה [בטהרות עדיין] לא היה ראוי להסתפק שמא היא טמאה מחמת טומאה שנמצאת אחרי כן כה"ג [ליכא] למילף מסוטו' וקש' מהא דאמרינן לקמן נגע באחד בלילה ואינו יודע אם חי אם מת [ולמחר השכים] ומצאו מת ר"מ מטהר וקתני בתוספתא דטהרות (פ"ו) שזה ספק טומאה [בה"ר] וקתני תו התם ישב על גבי אבן ולמחר מצא עליה שרץ או רוץ ר"מ מטהר [שזה ספק] טומאה ברה"ר ומודים חכמים שאם ראוה נקייה מבערב שהוא טהור שזה ספק טומאה ברה"ר ומדפליג בין רה"י לרה"ר ש"מ דלמפרע נמי יליפינן מסוטה [ונראה דוודאי לא] יליפינן למפרע מסוטה אלא חומרא בעלמא דאחמורו רבנן ברה"י מרה"ר [התם] והאי דקאמרינן שזה ספק טומאה ברשות הרבים ה"ק כיון דאפי' היכא דמוקמינן אותה בחזקת טהרה דאורייתא טמא [בה"ר] מטהר ברה"ר כ"ש הכא דאפי' ברה"י טהור מדאורייתא וא"ת א"כ מעת לעת שבנדה נמי דהוי למפרע וטמא מדרבנן נטהר ברה"ר וקקמן משמע דמעל"ע אפי' ברה"ר טמא גבי היתה יושבת במטה ועוסקת בטהרות דמוקמינן ליה בשחברותיה נושאות אותה במטה וכיון דאיכא תלתא עם האשה הוישבת חשיב כרה"ר כדמוכח בריש פ' שני זיירים דילפינן מסוטה [דכל בי] תלתא הוי הר"ר וכן מוכח בשמעתין דקאמר והלל כי אמר [הנעמד דבר על חזקתו] היכא דלית ליה ריעותא מגופה [כגון] ספק נגע ספק לא נגע [אבל איתתא] דאיכא ריעותא מגופה טמא ומשמע אפי' ברה"ר והכי איתא בירושל' [כאן בפירקין בסוף הלכה ה' דטומאת מעת לעת טמא אפי' ברה"ר] וי"ל דגבי מעל"ע לא שייך לחלק [בין הר"ר לרה"י] שאין ספיקתה ראוי להתגלות יותר מחמת רבים [כמו בנגע באחד] בלילה ולכל שאר ספק טומאה שראוי הספק [להתגלות] ברה"ר יותר מרה"י. ומה"ט ניחא דלא [השוו טומאות מעל"ע לשאר טומאות וגזור] אפי' ברה"ר ומ"ש בדבר שאין בו [דעת לשאול דלא גזור במעל"ע וכדאמר] לקמן [דף ה] גבי היתה יושבת במטה ועוסקת בטהרות [והיינו משום] דרה"ר אינו שייך למעל"ע כלל וכדפרישנא אבל חלוק [בין דבר שיש בו דעת לשאול לאין בו שייך שפיר גם בטומאת מעל"ע] שראוי ספיקתה להתברר בשיש בו דעת לישאל טפי דאדרבה התם ומה"ט ניחא הא דאחמירו רבנן במעת לעת שבנדה דכאן תולין ולענין רה"י הקילו דבעלמא [קי"ל דברה"י שורפין והכא תולין] וק"ל לפי מה דפריך מנגע בא' בלילה אמעל"ע תקש' לי' אמקוה דקאמ' ושניהן לא למדוה אלא מסוטה הא לא דמי לסוטה דהוי טומאה למפרע הלכך י"ל דדוקא מעל"ע לא דמי לסוטה דא"א בטהרות [והיינו משום] דרה"ר אינו שייך למעל"ע כלל וכדפרישנא אבל חלוק [בין דבר שיש בו דעת לשאול לאין בו שייך שפיר גם בטומאת מעל"ע] שראוי ספיקתה להתברר בשיש בו דעת לישאל טפי דאדרבה התם ומה"ט ניחא הא דאחמירו רבנן במעת לעת שבנדה דכאן תולין ולענין רה"י הקילו דבעלמא [קי"ל דברה"י שורפין והכא תולין] וק"ל לפי מה דפריך מנגע בא' בלילה אמעל"ע תקש' לי' אמקוה דקאמ' ושניהן לא למדוה אלא מסוטה הא לא דמי לסוטה דהוי טומאה למפרע הלכך י"ל דדוקא מעל"ע לא דמי לסוטה דא"א

ומיירי כעין ג' זיירים דליכא למילף מסוטה ולריכי טעמא דמחזקה. גי':

מסורת הש"ס

א) לקמן סג. [וע' תוס' על זה לקמן דף ז:], ב) [לקמן טו.] שבת טו. עדיות פ"ג מ"ט, ג) [מולין ט:], ד) [ל"ל מעמא],

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה מעת לעת מפרש בגמ'. נ"ב בדף ו' ע"ח: (ב) בא"ד כמו שאפרש לקמן, נ"ב בד"ה והלל: (ג) בא"ד אי הגלה האסורים לאכול בשר: (ד) בא"ד ור' יוחנן וכן המדלה י' לליס: (ה) בא"ד וי"ל משום דמוקמיה אחזקתיה ואשה משום: (ו) ד"ה והלל וכו' ולאי דילפי' מסוטה:

גליון הש"ס

מתני' דיין שעתן. עי' מנחות יט ע"ב תד"ה כנגד: תוס' ד"ה מעת לעת וכו' הוו להו תלתא והוי רה"ר. עי' סוטה כח ע"ב תד"ה בהיה: בא"ד ואי לא דאף ברה"ר לא נטהר בקדשים וכו'. עי' טהרות פ"ב מ"ו בר"ש: בא"ד אלא מומאת מגע ולא מומאת ראייה. עי' לקמן ח ע"ב תד"ה ואין שורפין. ולקמן כא ע"א תד"ה ואין שורפין: בא"ד באנה בדוקה דמיא היינו לחלל. כאן שיך הגליון אך קשה וכו': תוס' ד"ה והלל וכו' לא מסומה גמרינן אלא דמוקמינן כל א' בחזקת טהרה וכו'. עי' לקמן ס ע"ח תד"ה נאמר:

מוסף רש"י

הובא בסוף המסכת

תוס' הרא"ש

בכ"י נחסרו הרבה תבות מפירוש הדף הזה והגיהם הרב בעל חשק שלמה והוסיפם ע"פ דעתו הרחבה לפי המשך דברי פירוש רבינו והתיבות שהוסיף מוקפות בחצאי רבוע.

כל הנשים דיין שעתן. [האי] כל לאו דוקא דמודה שמאי בשוטה לשינויא דש"ס דמרגשת בעצמה ולשינויא דאם איתא דהוה דם מעיקרא הוה אתי מודה למשמשת במוך ותנא לא לאפוקי מדרבי אליעזר דאמר [בד"ז ע"א] (דוכן) ארבעה נשים [דיין שעתן] ותו לא: [דיין שעתן]. לאו דוקא דאפי' שנה אחת אינה מטמאה למפרע כדאמרי' לקמן [דף ט"ו ע"א] אחר זמן בועלה נכנס להיכל ומקטיר קטורת ואמרינן דסבר לה כשמאי [ומיהו אם ראתה בתוך שיעור ווסת] מודה דבועלה חייב חטאת דהיינו שעת ראיה ממש [וכן אם ראתה אחר זמן בתוך שיעור אשם תלוי] אבל ראתה אחר [אותו] זמן לית ליה לב"ש. וא"ת מה שייך לומתני לשון דיין כיון [דאינה מטמאה רק משעת ראיה ואילך פשיטא דטמאה הוה"ל] למימר דכל הנשים מטמאות מראייתן ואילך דאשכחן דדייק [כה"ג] התם בפ' הזהב [דף יג ע"ב] גבי דיו שיאמר הוא וחומשו ובסוטה פ' היה מביא [דף יד ע"ב] גבי מנחה [מגישה בקרן מערבית דרומית] ודיו ו"ל דנקט דיין שלא תאמר מעל"ע [כהכמים] או מפקידה לפקידה [כהלל] ואע"ג דשמאי פתח ברישא מ"מ הוה מסתבר למעבד סייג וקאתי [לאפוקי מזה וכן בסוטה שם. דאמר דיו משר'] דסד"א תיבי הגש' מנחה גופה וכן ההוא דפרק בתרא [דמכילתין דף ס"ה מניחן תחת] הצינור שמימיו מקלחין ודיו ז) וכן ההיא דשלחי מסכת טהרות [אם נתנן בשיבולת הנבה דיו] וכן ההיא [דף ל"ד] דמעשר שני הפודה מעשר שני ולא קרא עליו שם [ר"מ אומר דיו וכן ההיא דלקמן דף ל] דיו לטבילה שתהא באחרונה **ואפ"** לימים הרבה. הא [דהוצרך לפרש זה] דלא תימא מפקידה לפקידה דנקט היינו בסתם [פקידה דשחרית או ערבית קא מיירי] כדלקמן [דף ד' ע"ב]: **על יד.** [על כח מפקידה לפקידה כמו פוסל על ידו דפרק האשה רבה דף צ"ו] א"נ [על יד היינו אחר מפקידה] כמו על ידו החזיק [בעזרא ג'] [מ"ט] דשמאי הכי נמי מציבי מ"ט דהלל דמטהר [בחולין דהא מעל"ע שבנדה אינו אלא לקודש] ואיכא למ"ד אף לתרומה אבל בחולין לד"ה טהור אבל [נקט טפי לפרש טעמא דשמאי] משום דמטהר לגמרי א"נ ד"ק מ"מ מ"ט [דשמאי שלא עשה סייג לדבריו ומשני דאזלינן

ז) לפנינו אם ליתא לתיתא דיו וכן בתוספתא דטהרות ליתא. וע"עי: ג) לכתורה ל"ע דלא מיירי אם בטומאת ספק רק בודאי ומאום דעשו סכיחא בטומאה דרבנן.

עין משפט נר מצוה

א א מיי' פ"ג מהלכות מטמאי משכב ומושב הלכה ד וס"ע מהלכות איסורי ביאה הלכה ג סמג לאוין קיח:

ב ב מיי' פ"ט מהלכות איסורי ביאה הלכה ד וס"ע מהלכות משכב ומושב הלכה ה סמג שם: **ג** ג מיי' פ"ג מהלכות משכב ומושב הלכ' ד:

ד ד מיי' פ"ט מהלכות איסורי ביאה הלכה ג:

תוס' הרא"ש (המשך)

בתר חזקה הלכך אפי' סייג לא בעי [והלל קסבר כיון דאית לה ריעותא מגופה תו ליכא כאן חזקה] והלכך ראוי לעשות סייג: **קסבר** הנעמד אשה. [תימה דמ"ש מכל ספק טומאה דברה"י טמא ולא אהני הך חזקה ועוד דאף לחולין לטמא] דאף דאיכא חזקה בטהרה דהא יליפינן מסוטה [ועוד דאמאי אמרי' דבמעל"ע שבנדה תולין והא כל ספק טומאה יליפינן מסוטה דברה"י טמא ודאי וכמו גבי מקוה שנמדד (לקמן ע"ב) דאמרי' דלמדו מסוטה] ופריך אי מה סוטה ברה"י טמא ודאי וכו' הוי דיליפינן מסוטה ועוד אמרינן בפ"ק דשבת (דף ט"ו) גבי כלי זכוכית דמשו"ה אינו אלא תולין משום דהוי טומאהדרבנן ג) האבדאורייתא שורפין וי"ל דלא יליפינן ספק טומאה מסוטה אלא כעין [סוטה] שנולד הספק בשעת המעשה דבשעת סתירה איכא למיחש שמא נבעלה [לבועל וכה"ג לענין טהרות שהיו מונחים אצל שרץ ספק נגעו ספק לא נגעו אבל במעת לעת שבנדה דבעת שנגעה [בטהרות עדיין] לא היה ראוי להסתפק שמא היא טמאה מחמת טומאה שנמצאת אחרי כן כה"ג [ליכא] למילף מסוט' וקש' מהא דאמרינן לקמן נגע באחד בלילה ואינו יודע אם חי אם מת [ולמחר השכים] ומצאו מת ר"מ מטהר וקתני בתוספתא דטהרות (פ"ו) שזה ספק טומאה [בה"ר] וקתני תו התם ישב על גבי אבן ולמחר מצא עליה שרץ או רוץ ר"מ מטהר [שזה ספק] טומאה ברה"ר ומודים חכמים שאם ראוה נקייה מבערב שהוא טהור שזה ספק טומאה ברה"ר ומדפליג בין רה"י לרה"ר ש"מ דלמפרע נמי יליפינן מסוטה [ונראה דוודאי לא] יליפינן למפרע מסוטה אלא חומרא בעלמא דאחמורו רבנן ברה"י מרה"ר [התם] והאי דקאמרינן שזה ספק טומאה ברשות הרבים ה"ק כיון דאפי' היכא דמוקמינן אותה בחזקת טהרה דאורייתא טמא [בה"ר] מטהר ברה"ר כ"ש הכא דאפי' ברה"י טהור מדאורייתא וא"ת א"כ מעת לעת שבנדה נמי דהוי למפרע וטמא מדרבנן נטהר ברה"ר וקקמן משמע דמעל"ע אפי' ברה"ר טמא גבי היתה יושבת במטה ועוסקת בטהרות דמוקמינן ליה בשחברותיה נושאות אותה במטה וכיון דאיכא תלתא עם האשה הוישבת חשיב כרה"ר כדמוכח בריש פ' שני זיירים דילפינן מסוטה [דכל בי] תלתא הוי הר"ר וכן מוכח בשמעתין דקאמר והלל כי אמר [הנעמד דבר על חזקתו] היכא דלית ליה ריעותא מגופה [כגון] ספק נגע ספק לא נגע [אבל איתתא] דאיכא ריעותא מגופה טמא ומשמע אפי' ברה"ר והכי איתא בירושל' [כאן בפירקין בסוף הלכה ה' דטומאת מעת לעת טמא אפי' ברה"ר] וי"ל דגבי מעל"ע לא שייך לחלק [בין הר"ר לרה"י] שאין ספיקתה ראוי להתגלות יותר מחמת רבים [כמו בנגע באחד] בלילה ולכל שאר ספק טומאה שראוי הספק [להתגלות] ברה"ר יותר מרה"י. ומה"ט ניחא דלא [השוו טומאות מעל"ע לשאר טומאות וגזור] אפי' ברה"ר ומ"ש בדבר שאין בו [דעת לשאול דלא גזור במעל"ע וכדאמר] לקמן [דף ה] גבי היתה יושבת במטה ועוסקת בטהרות [והיינו משום] דרה"ר אינו שייך למעל"ע כלל וכדפרישנא אבל חלוק [בין דבר שיש בו דעת לשאול לאין בו שייך שפיר גם בטומאת מעל"ע] שראוי ספיקתה להתברר בשיש בו דעת לישאל טפי דאדרבה התם ומה"ט ניחא הא דאחמירו רבנן במעת לעת שבנדה דכאן תולין ולענין רה"י הקילו דבעלמא [קי"ל דברה"י שורפין והכא תולין] וק"ל לפי מה דפריך מנגע בא' בלילה אמעל"ע תקש' לי' אמקוה דקאמ' ושניהן לא למדוה אלא מסוטה הא לא דמי לסוטה דהוי טומאה למפרע הלכך י"ל דדוקא מעל"ע לא דמי לסוטה דא"א